

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Feus Dijous 17 de Novembre de 1898

Núm. 8.755

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 4
 6 provincies trimestre. 12
 Extranjer y Ultramar. 20
 Anuncio, a preus convencionales.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
 llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, lliografia Mallofré, carrer Jaquerra, 6.
 No s' retornan los originals encara que no s' publicin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
 aceptació general, son les millors
 probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

**La que paga més
 contribució de la pro-
 vincia.**

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per cró-
 nica y rebelde que sia tota classe de.....

MÉS

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLO (prop de la carretera de Tarragona)

ARRELLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATIOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.
 Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, num. 4.

Secció doctrinal

Retalls

del discurs de don Manel Folguera y Durán en la sessió inaugural del «Centre Català» de Sabadell.

Hem dit abans que dintre l' amplísim camp del criteri descentralisador, hi entra, com un de sos aspectes mes interessants, lo *Regionalisme*.

Lo *Regionalisme*, al meu modo d' entendre, es lo sistema de govern administratiu y polítich, adaptable a una Nació que comprén prou extensió superficial, ó es prou accidentada en sa forma, ó heterogènea en sa manera de ser, pera fershi difícil son régimen ó domini desde un punt ó centre exclusiu de la sua circumscripció.

Enténquia bé aquest caràcter essencial del *Regionalisme*. No es precisament fill dels drets històrics que pogan alegar en son favor tals ó quals parts constitutivas d' una Nació, sino fruyt deliberat de las conveniencies que la práctica ha demostrat se requereixen en un pahís, pera millorar ó perfeccionar lo régimen administratiu y polítich de totes las comarcas ó regions del mateix, per allunyadas que s' trobin del poder general ó central.

De manera que l' *Regionalisme* es l' esperit descentralisador formalisat y reglamentat en sas aplicacions a la prácticas; es un procediment de govern perfectament rahoñat y científich en sos principis y complementament arrodonit en son desenrotllo. Te per t' nament solidíssim lo dret natural que existeix en tots los habitants d' un pahís a ser igualment ben regits y administrats; y té per sócól indestructible lo *particularisme*, ó sia l' reconeixement del imperi de la varietat, que ab tanta evidència pot experimentar en totes las manifestacions de la naturalesa animada é inanimada.

Deu en sa infinita omnipotència, al crear lo mon, hi sembrá ja las llevors fecundas del criteri particularista: mar y terra, plá y montanya, calor y fret, llum y fosca, tot son manifestacions primarias de la ley de la varietat, que també regeix en la distinta constitució dels terrenos que nostra planta trepitja, y fins en lo desenvollop de la vitalitat, ab la especificació en l' home de rasses distintas, blanca, negra y demás intermitjas, y ab la hermosa complexitat d' animals y vegetals que la més sabís naturalistas no han pogut ni podrán may totalment classificar ni sisquera coneixer. Pero ahont sobre tot s' hi ovira la intencionada obra del Creador: es en la especialíssima dependència que nostre planeta guarda respecte al mon sideral, que té per centre l' sol, aquest potent foc lluminar y calorífich que ns escalfa é ilumina, pero no ns abraza ni ns cega, y que ns deixa relativament lliures dins nostra closca terràquia, gosant d' una sábia autonomia, que prou mereix detingut estudi y reflexiva atenció per part de tothom que tinga l' cervell en disposició de pensar.

Dintre del ordre diví, com dintre del humá, quants exemples hi trobem de *particularisme*! Lo Iglesia, la institució de major universitat y de mes nobilíssim

origen, està organizada ab un criteri francament particularista. En l' aspecte d' autoritat; ja 'l Sant Pare, infalible per se, delega facultats importantíssimes en los Prímceps de la Iglesia, y aquestos en los Prelats arxi-diocessans y diocessans, y aquestos en los Rectors de las Parroquias, conservant tots una perfecta dependència respecte a sos superiors en lo que toca als sagrats interessos que traspasan lo alcans de sa jurisdicció, pero gosant al propi temps d' un positiu predomini moral dintre de la mateixa en lo que a ella exclusivament pertany. En la part de la organizació; puig res pot donar idea més exacta del *Regionalisme* ben entés que l' grau d' autonomia de que disfrutan las ordres religioas que hi ha escampadas per tot lo mon, prou distintas entre si baix mil diversos punts de vista, l' objectiu de sa fundació, lo Sant Emblema de son Patronatje, las fórmulas de son rigorisme monacal, la naturalesa de sa clausura, sa litúrgia, y cada una subjecta a sos reglaments propis y a sas autoritats immediatas, també especials, pero dependents totes aixís mateix del Superior Poder que es Cap visible de la Cristiandat. Y fins en lo referent a las prácticas del culte; tota vegada que en cada pahís, en cada regió, en cada localitat s' hi poden observar variants, sovint minuciosas, pero a voltas bastant notables, en lo color de las ceremonias religioas de caràcter popular, aixís per lo que respecta al idioma de las prédicas, com a la manera d' exteriorisarse certas devocions, y especialment en lo carinyo preferit a certas imatjes, arribant en aquest punt a un extrém de curiosíssima diversitat. ¿Voleu res més expressiu que l' zel y fins lo deliri ab que s' veneran, en forma per cert ben distinta per cada cas, la Verge del Pilar a Saragossa, la de la Paloma a Madrid, la dels Desamparats a Valencia, y la del Montserrat en tota Catalunya? ¿Cóm s' explicarian aqueixas misterioas predileccions que la Iglesia sanciona, y fins fomenta de vegadas, si no s' consideravan poderosament influhitis los sentiments religioas d' un poble p' los afectes del mateix envers lo terror hont ha nascut y viu, ab totes sas genuhinas components de la admósera moral que hi respira, las quals determinan sobre son ser un determinadíssim criteri.

Altre institució de caràcter fonamental en la societat, que remarca la excelència dels principis particularistas, es la familia. L' autoritat del pare, jamay en bona ley desconeguda, ve limitada a la major edat dels fills per consideracions d' un ordre especial. Figuredels fills per consideracions d' un ordre especial. Figuredels fills per consideracions d' un ordre especial. Figuredels fills per consideracions d' un ordre especial. Figuredels fills per consideracions d' un ordre especial. Figuredels fills per consideracions d' un ordre especial.

Es més, fins en lo camp de la ciencia s' ha fet del

particularisme una imperiosa necessitat, universalment sentida. Avuy los estúdis enciclopédichs han caygut del escambell, cedint lo lloch al especialisme en las carreras professionals; entre 'ls metjes, hi trobem especialistas de tota mena com també entre 'ls enginyers, y si bé no en tan gran escala, quelcóm d' aixó s' pot notar entre 'ls advocats y arquitectes. Y es que l' home a mida que va concentrant sas forsas intel·lectivas sobre un punt mes concret dels que té a son alcans, millor va desliahne 'ls principis y deduhintne las consecuencias; s' entén, dintre certs límits prudencials que las circunstancies de moment en cada cas fan evidents y palpables.

Y no parlem del treball industrial, cada dia més orientat cap al especialisme, així en la construcció de maquinaria com en la elaboració de tota mena d' efectes destinats als usos socials, perquè fora un argumentar etern lo perllindrer agotar aquest tema.

Tot conspira, senyors, a la ley de la varietat; y per aixó es que l' *particularisme* te una forsa incontrastable que fora temerari regatejar en cap ocasió ni en cap manifestació de la vida. ¿Cóm desconxerla, donchs, estimats compatrioas, en sa aplicació al régimen d' un país, qual extensió superficial y qual extraordinaria complexitat de caràcter y de interessos tan rendit vassallatge li prestan al imperi de la varietat? No pot ser, nó; las nacions que tal necessitat olvidan, desconeixen ó menysprean, solen pagar ab sa decadencia, y fins ab sa disgregació, tan colossal errada: en lo pecat hi troban la penitència.

En resum, senyors, lo *Regionalisme*, ó sia l' govern d' una Nació en conformitat als principis particularistas, es un sistema práctich, efíca é insustituible, pera alcansar la felicitat y l' benestar del pahís al quin s' aplica.

Naturalment que aquest sistema de govern, per sa propia naturalesa, no es en igual forma aplicable a totes las Nacions del món. Per lo mateix que cada una d' ellas té distint grau de varietat, cadascuna ha de buscarse lo distint modo de respectarlas, fentne aplicació ab fórmula especial acomodada a sa genuhina naturalesa. Aixís veym que las organizacions dels Estats Units y Suissa, dels Imperis Alemany y Austro-Húngar, y las aplicadas per Russia a la Finlandia y per Inglaterra a sas Colonias Australianas, son totas exemples de prácticas diverses del sistema regionalista, si bé en algunas d' ellas lo fonament de sa constitució no s' deriva pas del *Regionalisme* sino del *Nacionalisme*, del quin aném a ocuparnos seguidament.

De totes maneres, consti bé que aquells que inscriuen francament lo *Regionalisme* en son programa polítich, se fan acreedors a bona atenció per part del públich que 'ls escolta; pero aquest deu exigirlos hi pera seguirlos en son camí, que detallin un xich la fórmula de *Regionalisme* que aspiran a implantar, puig, com he dit avans, no totes son igualment aplicables a tot arren, y precisa saber lo grau y la extensió de las autonomias que dita fórmula representi para tenir alguna garantia de la sinceritat dels propagadors: sobre tot en aquells pahissos en que 'ls polítichs d' ofici están acostumats a estafer a la opinió pública

ab vagas promesas de regeneració, havent ocasionat ab son proverbial cinisme lo retrahiment dels homes de bona voluntat.

Nostres vins á Fransa

Donada la importancia que té pera nosaltres lo mercat de París, considerem convenient indicar los errors en que s'ha incorregut per part d'algunes publicacions al ocupar-se de la supressió ó rebaixa dels drets de consúm á la entrada dels vins en la gran capital.

La disposició gubernamental del 22 del passat Octubre prescriu, com primer desgravament, la rebaixa de 3,22 franchs per hectòlitre, sobre 'ls 18,87 franchs que ventan pagant los vins per drets d'entrada ó consúm, quedant per lo tant reduhits al present á 15 franchs 45 céntims, pero es precis no oblidar que á últims del any actual la lleugera reducció mencionada cedirá 'l puesto á la supressió completa de consúm sobre 'ls vins, cervesas y sidras que 's perciben ara en profit de la vila.

Los drets suplementaris que satisfá per lo moment l'alcohol continuaran percibintse, pero desde 'l primer de Janer de 1899 s'afegiran á dit impost diverses gabelas per medi de las quals París compensará la supressió dels drets de consúm sobre 'ls vins, sidras y cervesas. L'alcohol que pagava 286'05 franchs per hectòlitre d'alcohol pur, satisfá ara 351'25 franchs y pagará bastant més desde primer de Janer vinent.

No s'oblidi no obstant que si la capital de Fransa renuncia, á comptar del citat primer de Janer 99, á percibir cap dret de consúm sobre 'ls vins, no fá l'Estad lo mateix ja que continuarà exigint los drets d'entrada y que s'elevan á 8'25 franchs per hectòlitre de vi y 4 franchs 50 céntims per la mateixa cantitat de sidra.

Per los citats motius s'han notat fins ara molt poch los efectes de la rebaixa de 3'22 franchs per hectòlitre respecte al consúm interior, y menos encara per lo que fa relació als preus que fora de portes tenían á París los vins del país y extrangers avans de la mentada modificació dels drets de consúm.

Lo desgravament es massa petit pera animar per sí sol las operacions, maxime seguint la venda á preus irrisorios de varis brevatjes dominats vins y estant lo comerç á la expectativa per rahó dels futurs acorts que puguin pendre las Cambras ó 'l Govern respecte al augment dels drets d'aduanera pera 'ls vins exòtics ó á la aplicació, mes ó menys aplassada, de la ley de cadenas.

A las plassas de Cete y Burdeos hi han arribat grans cantitats de nostres vins las dos anteriors setmanas. Los molls están plens de botas y 'l moviment ha fet recordar quelcom los quinze dias darrers de Janer de 1892. Las vendas no obstant no corresponen á lo que 's podia esperar, donchs, si bé las tranzaccions son seguidas, no revesteixen gran importancia. Preus sense modificació.

(De El Labriego.)

ANTONI BLAVIA.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT del dia 16 de Novembre de 1898

Table with columns: Horas d'observació, Baròmetre aneroid, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Agua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular. Includes sub-tables for TEMPERATURAS and VENTS.

Arribant avuy á aquesta D. Lluís Domenech y Montaner, distingit regionalista y President del Ateneo Barcelonés, sos correligionaris d'eixa se proposan obsequiarlo ab un dinar que segurament tindrà lloch en l'acreditat Restaurant del Gran Café de París.

Nos consta que 'l M. I. Sr. Alcalde D. Joseph Maria Borrás está á punt de satisfé 'l import de la expropiació dels terrenes de la carretera projectada al Morell, al objecte de que tan prompte s'adjudiqui la subasta, que deu celebrarse lo 16 del vinent Desembre, pugui procedirse tot seguit á la execució de las obras.

Com será aquesta una millora d'importancia pera nostra població, ja que facilitarà la concurrencia d'aquells richs pobles á nostre mercat, nosaltres veurem ab gust la terminació d'aquesta obra, qual realisació en bona part se deurá á la constancia y activitat del senyor Borrás.

La Diputació provincial de Tarragona celebrá ahir una sessió verament important, la que ressenyarém en lo número de demá no poguentho fer avuy per la penenterioritat del temps.

Ahir reberem lo primer número del «Boletín del Colegio de internos del Instituto de Reus», quina salutació li agraím y torném desitjantli llarga vida.

En la societat «El Alba» se posará en escena lo próxim diumenge lo drama en 3 actes, «Lo port de salvació».

Ha visitat la nostra redacció lo número 50 de la «Revista de Sport», orga mensual del «Club Velocipedista de Reus» que conté un interessant sumari: «Crónica Higiene de los velocipedistas»; «Desde París»; «Lucio Laprida»; «Artillería ligera»; «Al autor de Pequeñeces»; «Una carta»; «Hablamos en chino?»; «Otra carta»; «Desde Barcelona»; «Las pruebas de 100 km.»; «Notas Nacionales»; «Cuentos del pedal»; «El record de la dote»; «Recomenación» (poesia); «Arriet».

Conté ademés un grabat titulat «Nuestros ciclistas», D. Guillermo Tarín.

Nostre estimat company «L' Oloti», de, Olot ha rebut de la Diputació provincial de Girona la següent circular:

«Aquesta Diputació provincial, en sessió del dia 5 del actual, á proposta de la Comissió d' Hisenda, feu seva la moció d'aquesta Presidencia y prengué per unanimitat los següents acorts:

Primer. Que la Diputació provincial accepta, en principi, 'l projecte de solicitar dels Poders públichs la celebració d'un concert económic pera encarregar-se la mateixa de la investigació reparto y cobranza de las contribucions directas é indirectas, exceptuant tantols aquellas que per son caràcter y naturalesa dehen correspondre al Poder Central; sense perjudici, no obstant, de lo que pugui més tarí resoldres, ja respecte de la entitat que degui encarregar-se de ditas operacions, ja ab relació al ma, ó menor alcans de las mateixas, en vista del resultat que dongui la informació á que 's contrau 'l incís ó apartat següent.

Segon. Que, inseguint lo procediment adoptat per la Diputació de Barcelona, s'obrí una informació per quinze dias entre 'ls Ajuntaments y Corporacions científicas y económicas d'aquesta provincia sobre 'l insinuat projecte; interesant, á la vegada y al propi objecte 'l concurs de la premsa.

Tercer. Que 's comuniquin aquest acort á las tres restants Diputacions catalanas pera son coneixement, y per si crehen necessari ó convenient lo concurs unit pera 'l millor y més encertat éxit del aludit projecte.

En sa consecuenca, me dirigeixo á vosté, com á digne Director, pregantli que en lo terme de quinze dias, á comptar d'aquesta fetxa, se serveixi manifestar á aquesta Corporació provincial lo parer d'aquesta Corporació respecte al pensament indicat, formulant las observacions que cregui necessarias al millor acort de tan trascendental proposició.

No duptant que no deixarà de prestar 'l apoyo que s'interessa, me reitero de vosté, afectísim S. S. q. b. s. m.,

Marián Bassols. Girona, 10 Novembre de 1898.

En los salons de la societat «La Palma», avuy tindrà lloch una notable sessió de prestidigitació y jochs de ilusionisme, á càrrech del célebre ilusionista don Alfrete Gimferrer. Molts dels treballs que presentarà son nous pera nostre públich, los quals creyém que criderán la atenció de quantas personas tindrán ocasió de presenciarlos.

América posseheix, decididament, l'especialitat dels insectes incómodos y danysos.

Fá algún temps ha importat á Europa un nou pugo que ataca preferentment als arbres fruyters y destrueix rapidament las mes hermosas plantacions.

Coneixém sa biografía. Es, segons sembla, lo poll de Sant Joseph, ó dit d'altre manera, pera que no se senti ab excés lo principi de rascarse, el «aspidiclus perniciosus» com lo nombran los sabís. Sa presencia se notá en Alemania, habentse comprovat que va esser importat per las pomas arribadas d'América.

Pero mentres un decret imperial prohibía fins á

nova orde en tot lo territori alemany la introducció dels fruyts, plantes y embalatjes procedent d'América, nosaltres deixavam penetrar tranquilament l'insecte de que 's tracta en nostre territori, ahont no he tardat en adquirir desentrollo y hermosura en Fransa.

Lo mateix ministre d'Agricultura, que te á sa disposició fondos secrets pera aquetos cassos, ignoreba la arribada d'eix parásit americá y ha sigut precis que gran número de propietaris y agriculturs francesos susciiguissen una exposició pera oridar la atenció del ministre sobre la invasió de la nova filoxera.

Lo Foment del Travall Nacional, la Societat Económica Barcelonina de Amichs del País, l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, l'Ateneo Barcelonés y la Lliga de Defensa Industrial y Comercial, han rebut lo següent telégrama firmat á Madrid per los senyors Sallarés, Robert, Camps, Domenech y Torres:

«Ha sigut rebuda la Comissió de presidents carinyosament per la Reyna. La audiencia va durar una hora, enterantse S. M. ab minuciositat dels desitjs y del estat actual de Catalunya y de las foras representades per aqueixas Asociacions, oferint fer tot lo que humanament pugui pera satisfé las aspiracions de Catalunya, enllasantlas ab las de las demás regions d'Espanya.»

Lo dia 20 d'aquest mes marxarán á las sevas cases los soldats del reemplaç de 1894 á qual objecte 's están extenent per los respectius cossos los corresponents passaports.

En nua entrevista que celebrá avans d'ahir lo President del Foment del Travall Nacional excentíssim senyor don Joan Sallarés y Plá ab lo senyor ministre d' Ultramar: li comunicá un cablegrama de la Habana anunciant ab referencia á la Cambra de Comerç d'aquella capital, que l'arancel espanyol ab ampliació de drets fiscals se creu regirá encara de cuarenta á xeixanta dias, noticia que te verdader interés pera nostres industrials y exportadors.

Comunican de Tortosa que las últimas plujas, han causat denys de consideració en aquells camps, tant en las terras baixas, que quedarán llarch temps inundadas, impossibilitant tot labor, com en las montanyas ahont las olivas han sigut arrastradas á llarga distancia y 'ls garrofers, en plena floreixensa, han sofert molt.

Diuen de Logroño que circulan per aquella comarca bitllets falsos del Banc d'Espanya, que tenen lo busto de Jovellanos y son de la emissió de 24 de Juliol de 1893.

Afegeixen que tenen una gran semblansa ab los llegitims; estant falsificats ab bastante perfecció. Lo qual advertim á nostrs lectors per si 'ls hi ocorreix á aqueixos bitllets viatjar per Catalunya.

D'sde Janer á Novembre de 1897 han mort á Filipines los següents individuos de tropa naturals d'aquesta provincia:

Joan Gaspar Reverté, de Sant Cárlos de la Rápita; Marián Gallardo Soto y Francisco Gabriel Biñaca, de la capital; Pere Ferré Suset, de Alcover; Joan Estaba Roselló, de La Riba; Manel Casanova Carles, de Tortosa; Jaume Canal Argona, de Constantí; Joaquím Balguer Bielsa, de Savarra, y Joaquím Alián Loberino, de Cunca.

Aviat se celebrará una Exposició de productes espanyols á Berna.

A sis milions de rals s'elevará, segons los cálculs fets, lo preu dels pabellons que haurán d'instalarse per compte d'Espanya á París pera que figurin en la próxima Exposició las instalacions de productes espanyols.

Lo senyor Duch de Sexto, delegat d'Espanya en la Exposició, ha dit que figurarán en primer lloch los productes de Vizcaya, Catalunya y Jerez.

Lo ministre de la Guerra ha ultimat dos circulars prevenint en la una que 'ls excedents de cupo de 1897 rebín instrucció en sos regiments respectius y tornin desseguida á sas cases, y en l'altra disposa que 'ls reclutas voluntaris s'incorporin á sos respectius cossos pera determinar si procedeix ó no son llicenciaments.

Als funerals que s'celebrarán avuy en la iglesia de la Bonanova en sufragi de las ánimas dels soldats fills d'aquella barriada que han mort á Cuba y á Filipinas y de tots los que han mort en lo Sanatori Provincial, hi assistirá en representació del Ajuntament lo tinent d'alcalde don Salvador Teix.

Lo Centre republicà democràtic federalista ha reimprès les «Declaracions» de don Joseph M. Vallés y Ribot referents al regionalisme català, publicades pel «Liberal» de Madrid, com també la carta-felicita-ció que dita Societat li dirigeix ab motiu d'aquelles, y un expressiu article de don Francisco Pi y Margall comentantles molt favorablement y explicant la seva significació.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors, (ahir no pogué celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dia d'ahir per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1207'05.

Secció oficial

Registre civil

del dia 15 de Novembre de 1898

Naixements

Carme Garcia Anguera, de Maurici y Carme.—Ma-
ria Llauredó Figueras, de Pere y Maria.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Francisco Escudé Vidal, 15 anys, Arrabal del Tea-
tre, 20.

Secció religiosa

Sant d'ayuy.—Santa Gertrudis.
Sant de demà.—Sant Máxim.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'

ahir.			
Interior	53'55	Cubas del 86	57'50
Exterior		Cubas del 90	47'37
Colonial		Aduanas	87'75
Norts	24'	Ob. 5 0/0 Almense	80'
Fransas	25'90	Id. 3 0/0 Fransa	42'25
Filipinas	68'		

PARIS

Exterior	41'	Norts	
		GIROS	
Paris	43'	Londres	36'25

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauredó Prats, D. Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa.	
	» à 8 dias vista.	
Paris	à 8 dias »	
Marsella	à 8 dias »	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Farinera		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tran-vias			
Companyia Reusense de Tran-vias privilegiadas de cinch per 100		200	

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	53'55	Aduanas	87'75
Exterior	58'70	Norts	24'
Amortisable	65'	Fransas	25'75
Cubas 1896	57'62		
Cubas 1890	47'50	Obs. 6 0/0 Fransa	81'25
Exterior Paris	40'95	Id. 3 0/0 »	42'25

GIROS

Paris	43'10	Londres	36'25
-------	-------	---------	-------

Ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—

Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 15

De Liverpool y esc. en 24 dias, v. «Jacinta» de 1.095 ts., ab efectes, consignat á don Modesto Fenech.

De Málaga y esc. en 6 dias, v. «Grao» de 1.010 ts., ab efectes, consignat á don Anton Más.

De Barcelona en 6 horas, v. inglés «Bresmers», de 1.174 ts., sb tránzit, consignat als senyors Argente y Rodriguez.

Despatcadas

Pera Liverpool y esc. v. «Jacinta», ab efectes.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.
Végis l'anunci de la quarta plana. Dir-
girse á casa Gambús, carrer de Vilá
Bou) 12.

Als Herniats (TRENCA TS)

Constituix una gran equivocació la que sofreixen la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol bragner comprat al etzar es suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltas complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetres lo cinisme de certs mercaders d'ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d'anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme descencixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar á vostres fills ab vendatge brut, incòmodo y perillós, consultéu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y econòmic, es lo bragneret de «cautchou» ab resort.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de practica en la casa de D. Joseph Clausoles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TALONARIS

pera la rifa de Nadal
Se venen en la impremta d'aquest aiari.

Saló de perruqueria DE ROSSENDO LLAGOSTERA

Carrer Llovera (Padró), 6. pral.—Reus.
Lo dueño d'aquest establiment se complau en oferir sos serveys al públich.

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

SERVEY DE TRENDS QUE REGIRÁ DESDE 'L DIA PRIMER D'OCTUBRE DE 1898

Sortidas de Reus: Matí, 4'10, 9'06.—Tarde, 2'32, 5'43.

Sortidas de Salou: Matí, 4'56, 10'49.—Tarde, 5'10.—Nit, 7'25.

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril econòmic fins frente 'l carrer Closa de Mestres.

Sortidas de la estació: 11'20 matí.

Sortidas de la Closa de Mestres: 8'45 matí y 2'15 tarde.

Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid.

Reus 26 de Septiembre de 1898.

TELEGRAMAS

—D. Lloís Mariano Vidal diu ayuy en «El Liberal»: Ja que se m'ha demanat la opinió, allá vá. En tot Catalunya s' respira solzament ambient de regiona-

lisme. Lo que nasqué en la literatura constituix una aspiració general en vista de que s'ha perdut la confiança en lo existent. Lo poder central no es lo pare carinyós que procura la prosperitat de tots, sino 'l tirá soberbi que 'l castiga. La justicia no es la protectora de la rahó en moltas ocasions. La Hisenda no es la sábia administradora dels interessos comuns, sino 'l implacable perseguidor de las hisendas particu-lars. Tot lo que te 'l nom d'autoritat ve en desprestigi y causa rezel. S'ha perdut la té en lo Govern.

—A Malta s'havían fet grans preparatius pera rebre á Guíllerm.

Se derogá 'l programa porque l'emperador guardá «lo més rigorós incògnit. Los forts feren las salvas d'ordenansa y res més.

—Lo divendres arribará lo yate imperial á Mahó. Pera 'l 19 es esperat á Cartagena. Ni siequera s' sortirà á rebel. Tampoch sortirà de Madrid l'embeixador d'Alemania. Las baterias espanyolas contestarán al saludo, com en Malta.

Quant en los círculs polítichs se parla de proble-mas y solucions interiors, de reunió de las Corts y de ministeris possibles, es per lo moment prematur.

Tot está subordinat al resultat y á la terminació de las conferencias de Paris.

Mentres aquestas no s'acabin res pot pensarse en lo primer.

Quan acabi será quan lo Govern pensi en l'estat de la política interior y en los medis de donar solució á sos problemas y per tant no apareix tan próxim com alguns pensan lo dia de la reunió de las Corts, puig que 'l primer objecte d'aquestas ha de ser la ratifica-ció del tractat de pau y para que aquest se trobi acabat després d'ultimats los punts essenciale, Cuba y Filipinas, quedan encara per resoldre cuestiones d'in-terés que s'han d'incloure en los articles d'aquell.

—Hi ha gran espectació devant los rumors que circulan sobre las negociacions que s'están ultimant á Paris.

La opinió general es que no hi haurá possibilitat d'arribar á un arreglo.

—Segueix parlantse dels successos de la Habana.

S'assegura que a las forsas d'ordre públich d'aquella capital, ayuy camí d'Espanya, se 'ls hi adeuda de 800 á 1.000 per individu.

—La comissió d'Aduanas de Paris estudia un pro-jecte pera la valoració de vins estranjers cual base es lo volumen en lloch de la escala alcohólica.

—S'anuncia que molt en breu oferiran al ministre d'Ultramar sas respectivas dimissions tots los alts em-pleats de caràcter polítich del citat ministeri.

Sembla que 'l motiu d'aquesta determinació no es altre que 'l no haver ab prou fenyas res que fer.

Paris 16.

De la Guyana s'ha rebut un despaig oficial comu-nicant que Dreyfus gosa de bona salut.

—Lo príncep Jordi de Grecia s'ha embarcat á Trieste envers á Creta, ab objecte de ferse carrech del mando superior d'aquella isla.

—De Ottawa (Canadá) telegrafiaan que la ciutat de Dawson ha sigut destruhida en gran part per un ter-rible incendi.

Telegramas particulars de «Lo Somatent»

Madrid 16, 4'30 t.

En companyia dels demés individuos que forman la Comissio Catalana, en l'expres acaba de sortir lo ferm regiona-lista y President del «Ateneo Barcelonés» senyor Domenech y Montaner lo qual se detindrà unas quantas horas en eixa.

Lo Corresponsal.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia comich-dramática

de don Wenceslao Buena

Funció pera ayuy.—10.ª d'abono de la 2.ª série.— La comedia en 3 actes y en prosa, original de D. Emi-li Mario, «Los Gansos del Capitolio» y 1.ª estreno de la pessa en un acte y en prosa, original dels germans Quintero, «La Reja». En los intermedis l'aplaudit Sختهو executará las següents pesses: «Pres de Toi», Waldteuffel; «Faust» (Preludi) Gounoi; «Loín du Bal» Gillet; «Roberto» (Ballables) Meyerbeer.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís, 2.

A tres quarts de non.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACÈUTIC)

Demaneu-les tots los que tingueu tós en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats especials conseguts, tota vegada que ellas combatreixen un preciós medicament per combatre-la.

Preu 1 pesseta capsas.

Nota.-Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL
ESPANYOLA

Pelayo, 42
Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminueixen i augmenten la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç per combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Cough, Tos del d'estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'emplehin narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noys que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian preses fins ab avides per los noys a quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias.

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80 - REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euskalduna», «Euskalzale», setmanari de Bilbao (Bizcaya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SALUBRES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo més durader

baix garantia del

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

Sindicat de ventes de STASSFURT

NITRAT DE SOSA

ADOBAZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM--VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Novembre de 1898

Línea directa pera l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y rapits vapors francesos

lo dia 11 de Novembre lo vapor "Provence"
lo dia 21 de "Espagne"

LÍNEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Novembre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires lo grandíochs y acreditat vapor francés

FRANCE

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio, Barcelona.

J. Marsans Rot

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26 - REUS

Únics hora de la Bolas de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	53.55
Exterior	52.70
Amortizable	68.75
Cubas 1888	57.02
Cubas 1890	47.60
Exterior Paris	40.95
GIROS	
Londones	43.10
Paris	38.25